

Visszaélés-bejelentések kezelésének áttekintése

[2023. október 09.]

1. Mi a visszaélés-bejelentő rendszer célja?

A visszaélés-bejelentő rendszer (**Rendszer**) a **jogellenes** vagy jogellenesnek feltételezett **cselekményekkel vagy mulasztásokkal**, illetve egyéb **visszaélésekkel** kapcsolatos bejelentett információk alapján a bejelentés tárgyát képező **magatartás orvoslása vagy megszüntetése**.

2. Milyen jogszabályok vonatkoznak a bejelentésre?

A legfontosabb jogszabályok a következők.

- a panaszokról, a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról szóló 2023. évi XXV. törvény (**Panasztörvény**).
- az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 számú (2016. április 27.), a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) szóló rendelet (**GDPR**).

3. Milyen alapelvekre épül a rendszer?

Az eljárásban részt vevő személy **köteles**

- az objektivitás, pártatlanság kritériumainak megfelelően;
- jóhiszeműen;
- tisztességesen;
- az együttműködés elve szerint;
- az Etikai Kódexnek megfelelően eljárni (tisztes eljárás elve).

A bejelentő védelme kiemelten fontos, ezért a bejelentőt, munkatársát vagy családtagját **semiféle retorzió, hátrányos megkülönböztetés vagy másfajta tisztességtelen bánásmód nem érheti**. A bejelentőt akkor sem érheti hátrány, ha az általa jóhiszeműen tett bejelentés a vizsgálat során megalapozatlannak bizonyul.

4. Mi a visszaélés?

A visszaélés a **jogellenes cselekmény** vagy **mulasztás**, illetve egyéb **visszaélés** (pl.: **etikai vétség**).

5. Mi a bejelentés?

Minden olyan **jelzés** bejelentés, amely olyan körülményre hívja fel a figyelmet, amelynek orvoslása vagy megszüntetése a **gazdasági társaság jogos érdekét** vagy jogszabályba nem ütköző **üzleti érdekét**, vagy a gazdasági társaság tevékenységével kapcsolatos

jogszabálysértés, a közbiztonság, a közegészség vagy a környezet veszélyeztetésének megszüntetését szolgálja.

6. Milyen adatot oszthatok meg a bejelentésben?

Az eljárás megindításához a bejelentőnek az alábbi **adatokat kell megadnia**, illetve **nyilatkozatokat kell megtennie**:

- a bejelentő nevét és elérhetőségét;
- a vélelmezett visszaélés leírását és az ügy elbírálásához szükséges valamennyi lényeges információt ideértve, hogy mely gazdasági társasággal függ össze a bejelentés;
- az ügygel összefüggő – a visszaélés elkövetését alátámasztó – bizonyítékokat;
- amennyiben – a tudomása szerint – a gazdasági társaság vezető tisztségviselőjét, a Szolgáltatót érinti a visszaélés;
- a bejelentő nyilatkozatát, miszerint a bejelentést jóhiszeműen teszi olyan körülményekről, amelyekről tudomása van, vagy kellő alappal feltételezi, hogy azok valósak.

7. Lehetőség van név nélküli (anonim) bejelentésre?

Igen, de az ilyen bejelentésekhez nem társul kivizsgálási kötelezettség.

8. Felfedhetek titoktartási kötelezettséggel érintett adatot?

A bejelentés jogszerű megtétele esetén a **bejelentő nem tekinthető** a törvény által védett titok nyilvánosságra hozatalával összefüggő korlátozást vagy más, az információfelfedésre vonatkozó jogszabályi korlátozást **megszegőnek**, és az ilyen bejelentés tekintetében **nem terheli felelősség**, ha a bejelentő alapos okkal feltételezte azt, hogy a bejelentés szükséges volt a bejelentéssel érintett körülmények feltárásához.

A bejelentés jogszerű megtétele esetén a bejelentőt **nem terheli felelősség** a bejelentésben szereplő információk megszerzése vagy az azokhoz való hozzáférés tekintetében, **kivéve**, ha a bejelentő az információk megszerzésével vagy az azokhoz való hozzáféréssel bűncselekményt követett el.

A bejelentő a bejelentés jogszerű megtételéért **nem vonható felelősségre**, ha a bejelentő alapos okkal feltételezte azt, hogy a bejelentés szükséges volt a bejelentéssel érintett körülmények feltárásához.

9. Szóban tehetek bejelentést?

Igen. A Szolgáltató lehetőséget biztosít erre. A bejelentésről szintén a szolgáltató jegyzőkönyvet vesz fel a bejelentésről, melynek másodpéldánya a Bejelentőt illeti.

10. Ki a Szolgáltató?

A Visszaélés-bejelentési rendszer üzemeltetésében külső, pártatlan és összeférhetetlen szervezetként nyújt támogatást.

A Szolgáltató elsődleges feladata:

- fogadja a bejelentéseket;
- kapcsolatot tart a bejelentővel, tőle a bejelentés kivizsgálása érdekében szükség esetén tájékoztatást, felvilágosítást kérhet;
- közreműködhet a vizsgálat lefolytatásában;
- írásban tájékoztatja a Bejelentőt a bejelentéssel kapcsolatos eseményekről, különösen a bejelentés alapján indult vizsgálat eredményéről, a gazdasági társaság által megtett intézkedéséről, továbbá a vizsgálat lefolytatásának elutasításáról.

11.Mi történik, ha a bejelentés érinti a Szolgáltatót?

Amennyiben a bejelentésnél a **szenzitív jelölőt** alkalmazták, akkor a bejelentés az **Etikai Bizottság** erre kijelölt tagjához kerül anélkül, hogy a Szolgáltató erről értesülne.

12.Mi történik a bejelentés elküldését követően?

A Szolgáltató

- fogadja a bejelentést;
- 7 napon belül visszaigazolást küld;
- tájékoztatja a Bejelentőt többek között az eljárási- és adatkezelési szabályokról;
- ha a bejelentés nem felel meg, akkor a Szolgáltató megkeresi a bejelentőt további információk kérése érdekében;
- továbbítja az érintett gazdasági társaság vezető tisztségviselőjéhez a bejelentést.

A **vezető tisztségviselő** megvizsgálja a bejelentést, majd

- vizsgálatot indít és
- a vizsgálat alapján dönt a bejelentéssel kapcsolatosan vagy
- vizsgálat nélkül megszüntetheti az eljárást.

13.Mikor nem vizsgálják ki a bejelentést?

A vezető tisztségviselő döntése alapján **nem indul vizsgálat**, ha

- a bejelentést azonosíthatatlan Bejelentő tette meg;
- a bejelentést a Panasztörvény szerint nem jogosult személy tette meg;
- a bejelentés ugyanazon Bejelentő által tett ismételt, a korábbi bejelentéssel azonos tartalmú bejelentés;
- a Bejelentő rosszhiszeműen, döntően valótlan információt közölt;
- a közérdek vagy a nyomós magánérdek sérelme a bejelentésben érintett természetes személy, jogi személy jogainak a bejelentés kivizsgálásából eredő korlátozásával nem állna arányban;
- a sérelmezett magatartás nyilvánvalóan nem minősül visszaélésnek;
- ha megállapítja, hogy az cselekmény vizsgálatára vagy elbírálására nincs hatásköre;
- azonnali intézkedés keretében dönt.

Ha a vezető tisztségviselő a hozzá érkezett bejelentés vagy jelzés alapján észleli, hogy

- a felelőség egyértelműen megállapítható, valamint
- az alátámasztó bizonyítékok rendelkezésre állnak, és
- a szükséges intézkedések sem igényelnek jelentősebb mérlegelést

vizsgálat lefolytatása nélkül haladéktalanul dönt (**azonnali intézkedés**).

14. Mennyi idő alatt zárul le a vizsgálat?

A bejelentésben foglaltakat a körülmények által lehetővé tett legrövidebb időn belül, legfeljebb a bejelentés beérkezésétől számított **30 napon** belül kell kivizsgálni, amely határidőtől csak különösen indokolt esetben, – név nélküli vagy azonosíthatatlan bejelentő által tett bejelentés kivételével – a bejelentő egyidejű tájékoztatása mellett a vezető tisztségviselő eltérhet. A bejelentőt ebben az esetben a kivizsgálás várható időpontjáról és a kivizsgálás meghosszabbítása indokairól a Szolgáltató tájékoztatja.

A vizsgálat időtartama a **3 hónapot** nem haladhatja meg, meghosszabbítás esetén sem.

15. Hogyan zajlik a vizsgálat?

A vezető tisztségviselő – a Szolgáltató támogatása mellett – lefolytatja le a vizsgálatot. A vizsgálat célja a **helyzet tisztázása, bizonyítékok gyűjtése**. Ennek érdekében a vezető tisztségviselő (vagy felkérés alapján a Szolgáltató)

- meghallgathat személyeket;
- okiratokat tekinthet meg;
- helyszíneket tekinthet meg;
- szakértőt vonhat meg.

A vizsgálatot az eljárást összefoglaló **jelentés** zárja.

16. Hogy zajlik a meghallgatás?

A **vizsgálatot lefolytató személy** és egy **adminisztratív** feladatokat ellátó személy folytatja le a meghallgatást. A meghallgatott személy kérésére jelen lehet **munkáltatói jogkört gyakorló vezetője**, továbbá a **jogi képviselője**.

A meghallgatott személyt tájékoztatják jogaival kapcsolatban.

A meghallgatásról jegyzőkönyv készül.

17. Döntés nélkül is megszüntethető az eljárás?

Igen, ha

- a bejelentő rosszhiszeműen, döntően valótlan információt közölt;
- nyilvánvalóvá vált, hogy a vizsgált magatartás nem valósít meg visszaélést;
- a vizsgálat alapján nem állapítható meg a visszaélést megvalósító magatartás, és az eljárás folytatásától sem várható eredmény;
- a vizsgált ügyet hatóság vagy bíróság érdemben jogerősen már elbírálta, vagy már korábban állást foglalt benne.

Az eljárás megszüntetését a Szolgáltató közli a Bejelentővel.

18.Milyen döntések szülehetnek?

A vezető tisztségviselő

- **megállapítja**, hogy a vizsgálat tárgyává tett magatartás **visszaélés**, továbbá rögzíti az egyéni felelősséget és lépéseket tesz a megfelelő **jogkövetkezmények** alkalmazására;
- **megállapítja**, hogy az érdemi vizsgálat tárgyává tett magatartás **nem** tekinthető **visszaélésnek**, lezárja a bejelentést.

A Vezető tisztségviselő, amennyiben jogszabály előírja, kezdeményezi az illetékes **hatóság eljárását**.

Amennyiben a Visszaélés valamely speciális, jogszabályban vagy belső szabályozóban rögzített kötelezettségszegést is megvalósít, úgy a Vezető tisztségviselő döntését és a szükséges információkat az adott terület felügyeletéért felelős szakmai szervezetnek, személynek **továbbítja kivizsgálásra**.

19.A bejelentő értesül a döntésről?

Igen. A bejelentőt a Szolgáltató **írásban tájékoztatja**

- a bejelentés kivizsgálásáról vagy annak mellőzéséről és a mellőzés indokáról;
- a bejelentés kivizsgálásának az eredményéről;
- a megtett vagy tervezett intézkedésekről.

Az írásbeli tájékoztatás mellőzhető, ha a Bejelentő szóban tájékoztatást kapott, és a tájékoztatást tudomásul vette.